

ת"פ 14291/05/12 - מאהל חגאזי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 14291-05-12 מדינת ישראל נ' חג'אזי(אסיר)
ת"פ 28622-04-12 מדינת ישראל נ' חגאזי(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 0-1340-01011-2012

בפני	כבוד השופט וויליאם חאמד
מבקש	מאהל חגאזי
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

מבוא

המבקש הועמד לדין בגין עבירה של פציעה כשהעברין מזוין בצוותא חדא, לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק.

כפי שנטען בעובדות כתב האישום, ביום 5/4/12 בשעה 23:00 לערך, בכביש הצפוני בטמרה, תקף המבקש, יחד עם שניים אחרים, את המתלונן ע"י הכאתו באמצעות חפצים שונים וגרמו לפציעתו, וכן איים עליו בכך שכוון לעברו חפץ שנחזה להיות נשק.

בהכרעת הדין מיום 3.10.17 זוכה המבקש מהעבירות הנ"ל, מחמת הספק הסביר.

בפניי בקשה לחייב את המשיבה לשלם למבקש פיצוי מקסימלי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, מכוח כל אחת משתי העילות בסעיף זה, ביחד ולחוד.

לאחר הגשת תגובה בכתב מטעם המשיבה, התקיים דיון בפניי במעמד שני הצדדים.

טיעוני הצדדים

לטענת המבקש, לא היה יסוד להעמידו לדין מלכתחילה, לאור סתירות קשות שבחומר החקירה ומחדלים קשים שהיו ידועים למאשימה עובר להגשת כתב האישום, והדבר אף מצא ביטוי בהחלטות בתי המשפט השלום והמחוזי, במסגרת הליכי המעצר בעניינו של המבקש, סתירות ומחדלים אשר היוו בסיס להכרעת הדין של בית משפט זה, כאשר מחדלי עמוד 1

החקירה התבטאו, בין היתר, על ידי אי בדיקת טענת האליבי שהעלה המבקש עוד בחקירתו במשטרה. ב"כ המבקש הגיש טבלה של סתירות שלטענתו עלו מחומר החקירה עוד עובר להגשת כתב האישום, ועתר לחיוב המשיבה בפיצוי לאור העובדה כי המבקש היה נתון במעצר ממש במסגרת תיק זה למשך למעלה משבועיים ימים, ובהמשך הוא שוחרר בתנאים מגבילים לתקופה של מספר חודשים. ב"כ המבקש תמך את טיעונו בהחלטות של בתי משפט שונים שחייבו את המדינה לפצות את הנאשמים שם גם בשל מחדלי חקירה, שהביאו לזיכויים.

לטענת ב"כ המשיבה, יש לדחות את הטענה כי לא היה יסוד להעמדת המבקש לדין, משהונחו בפניה ראיות לכאורה שהקימו סיכוי סביר להרשעת המבקש, והרי ביהמ"ש זיכה את הנאשם מחמת הספק הסביר ולא באופן מוחלט. עוד טענה כי לא מתקיימת העילה הנוספת של נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי, שכן, המבקש העלה את טענת האליבי אך כחודש לאחר האירוע, משנעצר הוא אך לאחר כחודש מהאירוע, לאחר שהתחמק מרשויות האכיפה במהלך תקופה זו, והתנהלותו זו הביאה להעלאת חשד כי הוא מעורב באירוע והיא לא תרמה לחקר האמת. עוד טענה ב"כ המשיבה כי בית המשפט לא קבע פוזיטיבית, בהכרעת הדין, כי הנאשם לא ביצע את העבירות, אלא שקבע כי קיים ספק סביר באשר לנטען בכתב האישום, וגם זאת יש להביא בחשבון.

הוראת סעיף 80(א) לחוק העונשין קובעת כי:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא

היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת,

רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות

הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה

זוכה... בסכום שיראה לבית המשפט".

זיכוי נאשם אינו תנאי בלעדי לחייב את המדינה לפצות אותו בגין ההליך הפלילי או לשלם לו הוצאות הגנה. אלא שעל העותר לחיוב המדינה בפיצוי או הוצאות הגנה להצביע על קיומה של אחת העילות המוסדרות בהוראה הנ"ל: העדר יסוד להאשמה או נסיבות אחרות המצדיקות זאת, היינו, משיקולי צדק. בצד זאת, יש לציין כי הפסיקה הכירה בכך כי גם זיכוי מחמת הספק הסביר, ולא רק זיכוי מוחלט, מקים את הסמכות לחייב את המדינה בתשלום פיצוי והוצאות הגנה מכוח ההוראה הנ"ל.

התקיים יסוד להאשמה. שכן, שחזור התשתית הראייתית עובר להגשת כתב האישום מביא למסקנה כי היה יסוד להעמיד את המבקש לדין, משהונחו בפני רשות התביעה ראיות שסיבכו לכאורה את המבקש בשותפות בביצוע מעשה האלימות, כאשר אותה תשתית ראיה לכאורה כללה, בין היתר, גרסתו של קורבן העבירה, הוא המתלונן, וכן עדויות של עדי ראיה. תימוכין במסקנה זו מצאתי בהחלטותיהם של בתי המשפט בהליכי המעצר בעניינו של המבקש כאן, במסגרת הבקשה להארכת מעצרו עד תום ההליכים ובמסגרת הערר שהוגש על ההחלטה לעניין זה. במסגרת אותן החלטות נקבע, הן על

ידי בית משפט השלום והן על ידי בית המשפט המחוזי, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת האשמה המיוחסת למבקש בכתב האישום, אם כי מצאו כי ראיות אלו לקו בחולשה מסוימת, בעוד שלא נקבע שם כי לא התקיימו ראיות לכאורה כלל. בהתאם, המבקש לא שוחרר לחלוטין אלא בתנאים מגבילים. גם במסגרת הכרעת הדין לא קבעתי כי לא התקיימו בעניינו של המבקש ראיות המסבכות אותו בביצוע העבירה וכי לא היה מקום להעמידו לדין מלכתחילה, אלא שציינתי כי לאחר בירור ראיות הצדדים בתום פרשות התביעה וההגנה התגלו סתירות יסודיות בין העדויות שניתנו בפניי וכן מחדלי חקירה מסוימים, ממצאים אשר הותירו בלבי ספק סביר, ובהתאם, הובילו לזיכוי המבקש. כאמור, ממצאים אלו נקבעו בתום פרשות התביעה וההגנה ועל רקע התרשמות ישירה של בית המשפט מעדי התביעה וההגנה.

באשר לעילה השנייה עליה נסמכת הבקשה, שהינה, קיומן של נסיבות אחרות המצדיקות חיוב המשיבה בפיצוי או הוצאות הגנה, אציין אלה:

הוראת סעיף 80 לא כוללת רשימה של הנסיבות אשר מצדיקות לחייב את המדינה בהוצאות הגנה או פיצוי לטובת נאשם שזוכה, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, הבוחן את נסיבות המקרה המסוים. לפי הפסיקה הנוהגת, בית המשפט, בבואו לבחון קיומה של עילה זו, מברר האם החקירה המשטרתית הרלבנטית נפתחה בתום לב או עקב עלילת שווא, האם היא נוהלה באופן ראוי והאם טענת האליבי, במידה ונטענה כזו, נבדקה כנדרש, האם התביעה נוהלה באופן שהכביד על הנאשם וגרמה לו הוצאות, האם המשפט התארך יתר על המידה וללא הצדקה בעוד הנאשם נתון במעצר, האם התברר בדיעבד כי לא היה מקום להגיש את כתב האישום, אף שמלכתחילה היה יסוד לאשמה, וחרף זאת המאשימה לא חזרה בה מכתב האישום בשלב מוקדם יותר, והאם בית המשפט זיכה את הנאשם מחמת הספק הסביר או בשל פגם דיוני בניהול המשפט או עקב קביעה פוזיטיבית כי הנאשם לא ביצע עבירה.

ראה:

ע"פ 7826/96 יוסף רייש נגד מ"י (פד"י נא, חלק ראשון, עמוד 481).

ע"פ 303/02 חמדאן נגד מ"י (פד"י נז, חלק שני, עמוד 550).

בעניינו של המבקש שבפניי, בית המשפט לא קבע פוזיטיבית כי הוא לא ביצע את העבירות, אלא שהמבקש זוכה משהתעורר ספק סביר שמא הוא לא עשה כן. עוד אציין כי, ההליך המשפטי, אשר נמשך החל ממועד הגשת כתב האישום ביום 8/5/12 ועד למתן הכרעת הדין ביום 3/10/17, לא התארך בשל מחדל של המאשימה או עקב התרשלותה באופן ניהולו של הליך זה, אלא שחלק מההחלטות במסגרתן נדחה מועד הדיון מעת לעת ניתנו במסגרת בקשות דחייה מטעם ההגנה. עוד יש להביא במניין הנסיבות העובדה כי טענת האליבי נטענה לראשונה על ידי המבקש אך בחלוף כחודש לאחר האירוע, משנעצר הוא בחלוף פרק זמן כאמור (אף שאין בדבר כדי לבטל את המסקנה בדבר קיומו של מחדל חקירה לעניין בירור טענה זו על ידי המשטרה).

בצד אלה, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי אותו ספק סביר שהביא לזיכוי המבקש מהעבירות הנ"ל התעורר גם לנוכח מחדלי חקירה קשים אשר התגלו במהלך בירור האשמה, ובעיקר נוכח אופן בירור טענת האליבי שנטענה על ידי

המבקש בחקירה במשטרה. במסגרת הכרעת הדין תיארתי את פעולות החקירה שהיה על המשטרה לבצע לבירור טענה זו ושלא בוצעו כלל, תוך הסתמכות החוקרים, מלכתחילה, על הנחה כי טענה זו מופרכת משלא עולה בקנה אחד עם ראיות אחרות שנאספו במהלך החקירה. כך נותרה האפשרות הסבירה כי אילו בוצעו אותן פעולות חקירה מהותיות לבירור טענת האליבי, ייתכן והממצאים היו תומכים בטענה זו, והמבקש לא היה מועמד לדין כלל.

עוד לקחתי בחשבון העובדה כי בית משפט השלום, במסגרת החלטתו בבקשה לעצור את המבקש עד תום ההליכים (בהחלטה מיום 14/5/12 בתיק מ"ת 14307-05-12 - סומנה מ/1), ובית המשפט המחוזי, במסגרת החלטתו בערר שהוגש על ידי המאשימה (החלטה מיום 17/5/12 בתיק עמ"ת 27995-05-12 - סומנה מ/2), ציינו את החולשה בהן לקו הראיות לכאורה, ואשר הביאה לדחיית הבקשה לעצור את המבקש עד תום ההליכים. אומנם, חולשה בעוצמת הראיות לכאורה לא מלמדת כי לא היה יסוד לאשמה, וכי תובע סביר לא היה מעמיד את המבקש לדין, והרי, בתי המשפט השלום והמחוזי לא הורו על שחרורו של המבקש מהמעצר ללא תנאים מגבילים, אלא שהורו על שחרורו בתנאים מגבילים וחתומה על ערבויות, דבר אשר מלמד כי הם אישרו דבר קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המבקש, שיוחסה לו בכתב האישום הרלבנטי. יחד עם זאת, עם תחילת הליך בירור אשמתו של המבקש, וככל שהליך זה התקדם, תוך כדי שמיעת עדויותיהם של עדי התביעה והגשת ראיות מטעמה של המאשימה, הלכה אותה חולשה בעוצמת הראיות והחריפה ותפחה, והיה מקום כי המאשימה, במועד מוקדם ובטרם תמה פרשת התביעה, להודיע על חזרה מכתב האישום. היא לא עשתה כן. כפי שצינתי בהחלטה מהדיון שהתקיים בבקשה שבפניי, נסיבה זו, היינו, אותן החלטות של בתי המשפט השלום והמחוזי, בדבר קיומן של סתירות קשות וחולשה בעוצמת הראיות לכאורה, לא הייתה ידועה לבית משפט זה עת ציין את הערתו, מייד לאחר מתן הכרעת הדין, בדבר סיכוייה של הבקשה שבפניי.

על רקע הנסיבות שהביאו לזיכוי המבקש מהעבירות הנ"ל, יש לייחס משקל לעובדה כי הוא היה נתון במעצר בתיק זה למשך למעלה משבועיים, כפי שציין בא כוחו, ובהמשך הוא שוחרר בתנאים מגבילים, כמתואר. גם עובדה זו לא הייתה ידועה לבית המשפט, בשלב בו העיר בדבר סיכוייה של הבקשה שבפניי (עם מתן הכרעת הדין).

באיזון הראוי בין כלל הממצאים הנ"ל, מצאתי כי התקיימה העילה שעניינה נסיבות המצדיקות לפסוק למבקש פיצוי והוצאות הגנה לפי סעיף 80 הנ"ל. על רקע כלל האמור, הריני מורה למשיבה לשלם למבקש פיצוי והוצאות הגנה בסכום כולל של 8,000 ₪. המשיבה תשלם סכום זה תוך 45 ימים מיום המצאת החלטה זו לידיה, וזאת לפקודת ב"כ המבקש, עו"ד שלומי בלומנפלד, בכתובת: רח' אלנבי 25 א' חיפה.

המזכירות תמציא החלטה זו לב"כ הצדדים בפקס ובדואר רשום.

ניתנה היום, כ"ב כסלו תשע"ח, 10 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.